

Kopimottaker:
Midtre Gauldal kommune
Rådhuset - Rørosveien 11
7290 STØREN

Vår dato: 02.06.2020
Vår referanse: 17/23322 - 98
Deres dato: 26.05.2020
Deres referanse:

Svar på henvendelse om reinbeitekart - Nye reinbeitekart Riast-Hylling reinbeitedistrikt

Landbruksdirektoratet viser til deres henvendelse datert 26.05.20 der dere har spørsmål om prosessen rundt etablering av nye reindriftskart for Riast/hylling reinbeitedistrikt.

Bakgrunn

Reindriftens arealbrukskart (reindriftskart) er næringens egen illustrasjon på hvordan reindriftsområdene brukes. Sammen med distriktsplanen er kartet et viktig verktøy for å synliggjøre og gi oversikt over reindriftens behov for arealer. Det er derfor viktig at innholdet i distriktsplanen harmonerer med arealbrukskartet. Det har blitt gjort oppdateringer i kartet over flere år, men oppdateringene har skjedd med så lange intervaller at kartinformasjonen mange steder har blitt noe utdatert.

De siste års utvikling innen geografisk informasjonsteknologi gjør det nå mulig å lage nettbaserte kartløsninger med lav brukerterskel for ajourhold av kartdata.

Reindriftsavtalens avtaleparter NRL og Landbruks og matdepartementet tok derfor initiativ i 2014 til å få på plass en slik kartløsning som legger til rette for distribuert ajourhold av reindriftskartet. I forbindelse med forhandlingene om Reindriftsavtalen 2018/2019 ble avtalepartene enige om å få gjennomført et pilotprosjekt knyttet til test av den ny ajourholdsløsningen for reinbeitedistriktene. Pilotprosjektet involverte tre reinbeitedistrikt deriblant Riast/hylling.

Konseptet er at næringen selv (reinbeitedistriktene) skal oppdatere reindriftskartet da det er disse som har størst kunnskap om egen områdebruk. For å sikre integritet på dataene skal fylkesmannen, som regional reindriftsmyndighet, kvalitetssikre dataene før de publiseres ut til brukerne via Kilden Reindrift og Geonorge. Landbruksdirektoratet er eier av dataene og den nye ajourholdsløsningen. NIBIO har stått for utviklingsarbeidene som er finansiert over reindriftsavtalen. For administrative kartlag, deriblant distriktsgrenser, er det kun Landbruksdirektoratet og fylkesmannen som har tilgang til å endre dette.

Pilotprosjektet er nå gjennomført med gode resultater. Landbruksdirektoratet har gjennom dette arbeidet utarbeidet en rutinebeskrivelse og veiledningsmateriell som berørte fylkesmenn har brukt under opplæring av distriktene. Oppsummert så kan ikke distriktene tegne inn data helt fritt og inntegningene kvalitetssikres. Videre var hensikten med pilotprosjektet å avklare hensiktsmessig metode for datainnsamling samt forbedre kvaliteten på nasjonale reindriftdata.

Nåværende status på arbeidet

Landbruksdirektoratet arbeider nå med en teknisk tjeneste for autentisering og autorisasjon av brukerne fra alle reinbeitedistrikter. Landbruksdirektoratet igangsetter nå planlegging av hvordan opplæring av distriktene kan skje i samarbeid med fylkesmenn som har forvaltningsansvar for reindrift. Det vil gjennom dette arbeidet også vurderes om rutiner og veiledningsmateriell bør endres før alle distrikt får tilgang til asjourholdsløsningen for reindriftskart. Det forventes at man i løpet av høsten 2020 kan invitere alle reinbeitedistriktene i Norge til opplæring slik at de også kan bruke ajourholdsløsningen for reindriftskart.

Varsling av kommunene

Reindriftdas arealbrukskart har vært løpende oppdatert i en årrekke. Kartene er distriktenes egne kart. De er kun ment brukt som informasjon om reindriftdas bruk av arealer og av den grunn varsles ikke kommunene. Prosessen med å tegne, kvalitetssikre, digitalisere og publisere kartet er ikke en saksbehandlingsprosess, og forvaltningen har ikke noen lovhjemmel for å publisere kartet. Landbruksdirektoratets rolle kan imidlertid forankres i Geodataloven, fordi Landbruksdirektoratets ansvar som nasjonal reindriftdmyndighet er å levere oppdaterte kart til Kartverket for temaet reindrift.

Myndighetene er gjennom dialog og konsultasjoner folkerettslig forpliktet å legge til rette for å oppnå enighet i saker av direkte betydning for urfolk. Tidlig og nødvendig informasjon om planlagte tiltak som kan berøre samiske interesser skal bidra til at myndighetene får et bedre grunnlag for sine avgjørelser og øke legitimiteten til avgjørelsene blant urfolk som minoritet.

Da man nå er nå inne i en ny fase der man i fremtiden vil etablere en mer kontinuerlig oppdatering av arealbrukskartene vil nye arealer kunne tegnes inn etter dagens bruk. Landbruksdirektoratet ser derfor behov for økt informasjon ut eksternt til kommuner, andre myndigheter og interesseorganisasjoner. Landbruksdirektoratet vil derfor nå vurdere hvordan informasjon om dette arbeidet i økt grad kan gis i tiden fremover.

Markering av beiter utenfor distrikt og områdegrenser

Fylkesmannen kan ikke innenfor reinbeiteområdene pålegge reinbeitedistriktene å endre sine inntegninger, bare oppfordre til å lage gode og nøyaktige kart i henhold til definisjoner og beskrivelser. Fylkesmannen skal gjennom dialog og samarbeid, gjøre reinbeitedistriktene oppmerksom på hva som kan forbedres.

I løsningen er det ikke lagt inn forbud mot å tegne inn arealbruk utenfor distrikts og områdegrenser. Vi vil likevel presisere at en inntegning utenfor distrikts og områdegrense ikke vil endre på rettighetsforholdene i områdene. Reindriftdloven og eventuelle rettsavgjørelser vil være avgjørende for om bruken er rettmessig eller ikke. Vi vil likevel sammen med fylkesmannen vurdere om løsningen skal endres på dette punktet.

Kvalitetssikring

Forvaltningen skal sørge for arealbrukskartets integritet som en del av det offentlige kartgrunnlaget. Fylkesmannens oppdrag er bl.a. å bidra til kvalitetssikring av kartet. Kvalitetssikringen er en planlagt og systematisk gjennomgang av reinbeitedistriktenes kartinntegninger, noe som skal bidra til at kartet får en slik kvalitet at det kan benyttes av kommunene i planlegging og saksbehandling. Det er likevel reinbeitedistriktet som står endelig ansvarlig for kartets innhold og kvalitet.

Ved uenighet mellom distrikt og fylkesmann om inntegninger er det bestemt at Landbruksdirektoratet avdeling reindrift gjennomgår problemstillingen og beslutter om kartet kan publiseres eller ikke.

Betydning og bruk av kartene

Arealbrukskartet er et informasjonskart, og ikke ett rettighetskart. Arealbrukskartene er viktig når arealbruk skal avklares, og kartene må brukes som et informasjonsgrunnlag sammen med øvrige dokumenter som distriktsplan, bruksregler og øvrige dokumenter som beskriver reindriften i ett område.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Asbjørn Kulseng
seksjonssjef

Håvard Alexander Hagen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:
Selbu Kommune

Kopi til:

Fylkesmannen i Trøndelag
Melhus kommune
Midtre Gauldal kommune
Tydal kommune

Pb 2600
Rådhusveien 2
Rådhuset - Rørosveien 11

7734	STEINKJER
7224	MELHUS
7290	STØREN
7590	TYDAL